

I Стручно-саветодавни скуп
"Иновације у хортикултури и пејзажној архитектури",
Пољопривредни факултет, Нови Сад,
20. Октобар.2017.

Нови Сад, 27. Октобар 2017. године

ЗАКЉУЧЦИ

Департман за воћарство, виноградарство, хортикултуру и пејзажну архитектуру, Пољопривредног факултета у Новом Саду, прославља ове године 70 година од свог оснивања. Тим поводом, Катедра за хортикултуру и пејзажну архитектуру организовала је **I Стручно-саветодавни скуп „Иновације у хортикултури и пејзажној архитектури“**, 20. Октобра 2017. године на Пољопривредном факултету у Новом Саду.

Спој пејзажне архитектуре са хортикултуром је неизоставан и просперитет једне струке, повлачи са собом и просперитет друге струке. Имајући ово у виду, идеја организовања скупа оваквог типа била је размена знања и практичног искуства у споменутим професијама. У циљу заснивања јаке платформе даљег развоја и унапређења како ових двеју струка, тако и привредне делатности Србије, идеја је била да инжењери хортикултуре и инжењери пејзажне архитектуре једни другима укажу на проблеме у струци, те и да отворе нека питања о којима у будућности треба размислити. Још треба нагласити да су мотив за организовање Скупа били и млади инжењери, тежња за њиховим активнијим укључивањем у процес доношења одлука, развијања мишљења и формирања чврстих ставова.

У оквиру Скупа разматрала су се актуелна дешавања из области заштите биља, нових технологија у производњи садног материјала, као и иновација у пројектовању различитих категорија зелених површина. Своја излагања кроз предавања дали су учесници следећих институција: Институт за низијско шумарство и животну средину, Универзитет у Новом Саду; „Pheno Geno Roses d.o.o.“, Нови Сад; „Пасадник лишћара Петровић“, Скрађани; „Knaufinsulation“, Београд; „Van Iperen International“, Холандија; „Башта биро“, Београд; „NATURALIST d.o.o.“, Београд; „Neuland Garten&Landschaftsbau Brunnauer e.U“, Беч и Пољопривредни факултет у Новом Саду.

Оно што се као примарни закључак Скупа може извести јесте да иновација у овим двома струкама има доста и да интересовање за откривањем тих иновација није мало, те и да потреба за одржавањем Скупа оваквог типа, заиста и постоји.

Борба за сузбијањем штеточина на зеленим површинама постаје све опаснија и тежа, те су се на Скупу могле чути врло корисне информације о контроли садног материјала, те и закључити да је превенција, односно сузбијање болести у најранијим фазама њиховог открића важан фактор у очувању садног материјала. Наиме, добар мониторинг чини зелене површине виталним. У оквиру излагања предавача са Института за низијско шумарство и животну средину, могао се чути и врло занимљив податак, да проблем напада шимшировог пламенца у стадијуму ларве могу решити ћурке.

Да је несебична размена знања и практичног искуства заправо и суштинска за формирање јаке платформе даљег развоја струка, па и привреде земље, могло се закључити кроз излагање представнице фирме „Pheno Geno Roses d.o.o.“. Наиме, ова фирма има консултантски тим који даје савете младим произвођачима на коју производњу ружа да се оријентишу, а у циљу избегавања опасности од конкуренције. Гледано и из другог угла, удруживање произвођача, ствара могућност великог пласмана квалитетног садног материјала на европско тржиште, а да би до тога дошло потребно је извршити едукацију, односно упознати произвођаче са стандардима у производњи садног материјала које прописује ЕУ. Закључује се да добар бизнис план ствара добру предиспозицију за стварање врхунских резултата. На Скупу произвођачима ружа

I Стручно-саветодавни скуп
"Иновације у хортикултури и пејзажној архитектури",
Пољопривредни факултет, Нови Сад,
20. Октобар.2017.

скренута је пажња на економски најважније болести ружа и мерема за њихово препознавање, сузбијање и превентиве.

Стварање нових сорти је врло захтеван и посвећен посао, али управо процес калемљења доноси сорте које уз минимално третирање су подложније измењеним климатским условима урбане средине. Невоља је што је све мање калемара, те се и успешност производње нових сорти оваквог типа доводи у питање. Искуство предвача из „Расадника лишћара Петровић“ показује да квалитет калемљених садница изузетно зависи од примењеног начина и термина калемљења, те да се и агротехника не сме и не може узимати здраво за готово.

У циљу стварања виталног и бујног садног материјала, могло се закључити на Скупу да је направљено неколико помака, пре свега у односу на класичну примену NPK ђубрива, те да један иновативни приступ коришћења екстракта морских алги показује изузетне резултате како у Србији, тако и шире. Овај податак је драгоцен, јер је добро познато да квалитет садног материјала, а тиме и квалитет будуће зелене површине, свакако зависи од употребе доступних биостимуланата, који у великој мери могу помоћи младим садницама да се изборе са стресним факторима, нарочито у урбаним срединама, поготову у првим годинама развића.

Следећи помак по питању стварања виталне подлоге биљкама направила је фирма „Knaufinsulation“, коришћењем јединственог патентираног супстрата од камене минералне вуне и слоја вегетације, те је на тај начин представљена подлога за развијање инстант кровних вртова. Може се закључити да су иновације оваквог типа свакако интересантне и скраћују процес заснивања екстензивних зелених кровова.

Да произвођачи садног материјала и пејзажне архитекте треба свакодневно да сарађују и да граде заједничке визије на дуге стазе, свакако се могло закључити из излагања представница пројектантског бироа „Башта биро“ из Београда. У оквиру овог предавања могло се сазнати са каквим се проблемима један дизајнер зелених површина може сусрести по питању одабира садног материјала и његовог уклапања у пројектни задатак, али и променљиве жеље инвеститора. Овде се може и отворити питање зашто је понекад лакше увести садни материјал, пре него наћи у расадницима Србије?

Доћи до садног материјала понекад је врло мучан посао. У Србији има доста расадника са квалитетним садним материјалом, али су километрима далеко. Да се коришћењем нових технологија, односно детаљно развијених софтвера за поручивање садног материјала путем интернета, знатно олакшава посао и убрзава процес подизања једне зелене површине, потврдила је представница фирме „Neuland Garten&Landschaftsbau Brunnauer e.U“ из Беча, чије је искуство и више него позитивно по питању ове теме. Такође, из излагања се могао потврдити још једном закључак важности непрестане сарадње инжењера хортикултуре и пејзажне архитектуре. Наиме, *Wisteria sp.* уколико се користи за вертикално озелењавање производи се на један начин, уколико се користи као дендро врста парковских површина производња има други ток. Отвара се питање да ли се зна које врсте су пројектантима потребније на зеленим површинама, какве форме, какви колорити, да ли су то егзоте или је акценат на аутохтоним врстама?

Да би биљке опстале на зеленим површинама вода је круцијални елемент. На том пољу свакако има доста иновација, а то је представила и фирма „NATURALIST d.o.o.“, Београд. Системи за заливање постају неизоставни елемент у процесу планирања зелених површина, невоља је у недовољно развијеној свести потребе за њиховим константним одржавањем. Свака машина тражи свој ремонт и одржавање, па тако и системи за заливање. Климатски услови постају све екстремнији, те ће ови елементи зелених површина свакако постати обавезујући за пројектанта.

I Стручно-саветодавни скуп
"Иновације у хортикултури и пејзажној архитектури",
Пољопривредни факултет, Нови Сад,
20. Октобар.2017.

На Скупу се могло чути и да је потреба спознаје шта се конзумира у исхрани изузетно велика и да је подизање урбаних башти у градским условима, као иновативних облика зелених површина, свакако изазов о коме треба више размишљати у будућности. Селекција и стварање отпорних/толерантних сорти, декоративног изгледа и задовољавајућег квалитета плода и њихово укључивање у понуде расадника, представљало би значајно иновирање расадничке производње. Како су тржиште и производња узајамно зависни, упознавање становништва са бенефитима које такав материјал носи, интензиван маркетинг и популаризација допринели би значајнијој примени отпорних сорти, док би већа потражња повољно утицала на повећање производње и зараде расадничара.

Даље, учесници Скупа су закључили да је законска регулатива оно што мањка на свим нивоима хортикултуре и пејзажне архитектуре. С једне стране истиче се недовољна развијеност расадничке производње и неповезаност самих произвођача, те се стога законским актима и регулативама може омогућити малим произвођачима украсног садног материјала финансијски подстицаји од стране различитих структура за унапређење производње (груписање у кластере и задруге ради бољег пласмана и уједначеног и стандардизованог садног материјала) и увођење нових технологија (пластеници, стакленици, мист систем...). Такође усвајање закона о зеленилу свакако би представљао помак у будућности по питању планирања и пројектовања зелених површина и повезивање структура на различитим нивоима, што је један не тако мали корак до успеха у процесу подизања и одржавања зелених површина.

На крају, може се рећи да је I Стручно-саветодавни скуп „Иновације у хортикултури и пејзажној архитектури“ испунио очекивања како организатора, тако и свих учесника. Хвала свима који су подржали овај скуп и који су одвојили време да буду део његовог одржавања. Енергија знања и искуства која је била присутна тог дана може само да буде подстрек да се окупљање оваквог типа понови и постане будућа традиција свих нас.

До скоријег виђења,

Срдачно вас поздравља,

Организациони тим
I Стручно-саветодавног скупа
„Иновације у хортикултури и пејзажној архитектури“